

Рецензија рукописа *Фолклорни подтекст. Роезија* Кристине Митић

Елементарни проблем студената филолошких студија, а нарочито Србистике, извијесно је и у чињеници да за велику већину курсева не постоје адекватни уџбеници, односно у основној литератури се налази већи број различитих студија које фрагментарно покривају дијелове планом и програмом предвиђених наставних активности. Чини се да млађи сарадници све храбрије улазе у директну конфронтацију са наслијеђеним недостацима и охрабрују се да праве публикације које имају уџбеничку форму. Такав случај је и са доц. др Кристином Митић која је за изборни курс *Фолклорни подтекст* на студију другог циклуса Филозофског факултета у Нишу сачинила један веома занимљив и функционалан уџбеник.

Својим обимом од 148 страна уџбеник потпуно испуњава потребе наметнуте врстом курса (изборни), а својим садржајем и концепцијом задовољава научне и наставне премисе којима се курс бави. Девет страна уводног поглавља или узглавља *Фолклорни подтекст. Kodiranje roezije* представљају школски примјер формулисања историје проблема, односно упознавања са елементима који се у студији прецизније разматрају сегментирани кроз пјеснички опус шест пјесника. Занимљиви поднаслов, а сличне имају и остала поглавља, *Опет о фолклорном подстицају као књижевном почетку и о односу песниковом према усменокњижевној традицији* указује да ауторка не заступа нека нова полазишта, нити има амбицију да занови основну проблематику којом се бави, него приљежно настоји упознати студенте са досадашњим, немалим корпусом истраживања на предложеној тему. Прецизно избалансирано коришћење цитата из пробране литературе са властитим ставовима представља изванредну основу за потоњих шест судија у којима се разлучује теоријска грађа из овог.

Веома су занимљиви аутори на чијем се опусу или дијеловима опуса врши анализа. Први је Ђорђе Марковић Кодер, *Ђорђе Марковић Кодер доказ је да наша књижевна историја никако није анахрона, него у највећој мери „аналогна европској литерарној сцени”* (Дамјанов 2008: 171). Приступ Кристине Митић је најзначајнији дио ове студије. Она не почиње са пјесником из лектире, било којим српским романтичаром на чијем су примјеру до сада неријетко доказиване релације усмене и писане књижевности, него са

краја, или са бока. Свему придодаје кратки етноботанички глосар као вриједну полазишну тачку за потенцијалне студентске радове на ову тему.

Након Кодера Митићка се врћа у срж проблема посвећујући друго поглавље Петру II Петровићу Његошу. И сам наслов поглавља *Покајнице. Sestra* упућује да се унутар Његошевог опуса фокус ставља на тужбалице, тај непјевљиви дио народне лирике. Веома прецизном анализом *Тужбалице Сестре Батрићеве*, најлирскијим сегментом *Горског вијенца*, показује се како аутор укотвљен у усмену традицију не израста из ње, него се са истом сраста, надограђујући је. Али то је, ипак, Његош.

Сљедеће поглавље *Поворке. Kapidži(j)ka* потврђује како, формално унутар једног књижевног правца, дакле романтизма, овај међуоднос може суштински бити постављен на различите основе у односу на два претходна предлошка. И опет поднаслов *Опет о поезији Лазе Костића (1841–1910)* указује на јасну ауторкину свијест да је њена студија надоградња раније изречених судова, али и основ за потенцијална студентска истраживања.

Пето нам поглавље *Султанова ћерка мила. Pleme* отвара једну потпуно нову проблематику. Мада се Алекса Шантић неријетко налази као ослонац компаративних студија између усмене и ауторске књижевности у овом раду тема је његов превод Хајнеове пјесме *Азра*. Ово поглавље је илустративан примјер студентима како изабрати необичну тему и како из ње извући максимум.

Поднаслов поглавља *Утва златокрила. Krug* најсликовитије описује сам феномен међуодноса усмене традиције или фолклора уопште и поезије и не само поезије Бранка Миљковића.

Посљедња глава *Косара. Arhitektura stećaka* доноси завичајну сјету, али и поједине спорне термине и одреднице без којих би свакако била веома драгоцену управо из разлога што се српска књижевност увијек треба изучавати, у најмању руку, у јужнословенском кључу. Суштинска тема прилога *обредне поворке* свакако је веома занимљива за истраживање, а поезија Мака Диздара вриједно је тло за ту врсту истраживања.

Посљедње поглавље или Прилог именован *Антологија antologijâ – Из антологија усменокњижевне традиције модерних песника Васка Поне и Миодрага Павловића* драгоцен је као подстрек и(ли) полазишна тачка за студентске радове из ове области, који се скоро подразумевају на овом нивоу студија.

Преглед литертуре поетизован у *Извори за промишљања* јасно показује завидну ширину која је неопходна за овакву врсту истраживања, али уједно и представља сјајну основу за будуће студентске радове на овом курсу. *Извори* су финална потврда вриједности овог уџбеника који свесрдно препоручујем за штампу.

Проф. др Сања Кнежевић
